Maandag 21 September 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3707

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

De Raf bezocht München.

Ook Saargebied, Tobruk, Sicilië en Hellas werden aangevallen.

Stalingrad nog steeds een struikelblok voor de nazies.

Britten naderen Tananarive op Madagascar.

Chinezen sluiten Kinhwa in.

Duits slagschip „Tirpitz" heeft zee gekozen.

Australische Commando's op Timor.

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1940.

21. In Egypte treden 4 leden (alle van de partij der Saadisten) uit het cabinet om te protesteren tegen de beslissing van de Regering onder leiding van Minister-President Hassan Sabry Pasja om Italië niet de oorlog te verklaren.

Bericht wordt, dat de Nieuwe Hebriden, Nieuw Caledonië, de Belgische Congo, Togoland en Dahomey zich verklaard hebben tegen de Pétain-regering in Frankrijk.

Bulgaarse troepen nemen na de terugtrekking der Roemeense troepen bezit van het Zuidelijk gedeelte der Dobroedsja.

Britse vliegtuigen bombarderen Trondheim en de Noorse kust tot aan de stad Namsos.

22. Tijdens een bombardement van Haifa door Italianen worden 40 Arabieren, die toevlucht zochten in een moskee, gedood. Het Britse museum werd door een bom beschadigd.

23. Bij een decreet van het Ministerie wordt Egypte in Staat van Beleg verklaard. De Italianen worden geïnterneerd of gedeporteerd.

De Britse vloot beschiet Barrani.

Duitse vliegers vallen Cambridge aan in weerwraak van een Britse luchtaanval op Heidelberg.

Een Engels vlootescader tracht Dakar op verzoek van Generaal Charles de Gaulle te bemachtigen. Na twee dagen van strijd wordt dit plan opgegeven.

24. Franse vliegtuigen bombarderen Gibraltar gedurende 4 uren. De Britten bombarderen Berlijn.

25. Franse vliegtuigen doen weder een aanval op Gibraltar en worden bestreden door het afweergeschut en door Britse oorlogsschepen. De Regering van Vichy beweert, dat een bom terecht is gekomen op de Britse kruiser „Renown" en dat de vloot gedwongen werd zee te kiezen.

Luchtmaarschalk Arthur S. Barratt verklaart, dat op 15 September 232 Duitse vliegtuigen boven Engeland werden neergeschoten.

In Noorwegen bepaalt de Duitse commissaris Jozef Terboven, dat alle betrekkingen met de Noorse politieke partijen ophouden te bestaan. De President van het Parlement ontbindt alle partijen behalve de partij van Majoor Vidkun Quisling en stelt op eigen gezag een nieuwe Staatsraad in van 13 leden voornamelijk bestaande uit leden van de Quisling partij. Bovendien verklaart hij, dat Koning Haakon niet langer regeert.

26. Southampton wordt zeer hevig door de Duitse vliegers aangevallen. Zeer veel doden en gewonden vallen er te betreuren. De Engelsen vallen weder Berlijn aan en in het biezonder ook Kiel, dat 2 uur achtereen gebombardeerd wordt.

27. Duitsland, Italië en Japan tekenen in Berlijn voor de tijdsduur van 10 jaar een pact, waarbij zij beloven elkander bij te staan met alle politieke, economische en militaire middelen, wanneer een der 3 contracterende mogendheden wordt aangevallen door een mogendheid, dat op het ogenblik nog niet gewikkeld is in de Europese of Chinees-Japanse oorlog.

Uitdrukkelijk wordt in het verdrag vermeld, dat deze verbintenis in geen enkel opzicht wijziging brengt in de bestaande politieke verhouding van elk der contracterende partijen met Sovjet Rusland.

EEN VERKLARING VAN ALEXANDER.

In een redevoering vroeg Lord Alexander aan hen, die een Geallieerde actie in West Europa eisen dit „over te laten aan de bevoegde personen om te oordelen wat moet worden gedaan en op welk ogenblik". Hij zeide: „Wij doen al het mogelijke dat wij kunnen doen, doch het zou geen hulp zijn voor een Geallieerde om tot een actie over te gaan, die tot een ramp voor onze eigen strijdkrachten zou kunnen leiden" (Sheffield, (AP) 20.9).

DE RAF VIEL MUNCHEN AAN.

Wes Gallangher seint uit Londen: De Royal Airforce sloeg in de afgelopen nacht naar München, de geboorteplaats van het nazisme, en wierp tonnen van bommen, die grote branden veroorzaakten. Intussen vielen andere Britse vliegtuigen de vallei van de Saar aan, terwijl in het Middellandse Zeegebied vliegers Sicilië en Hellas bestookten. De omvang van de luchtvloot, die naar Zuidelijk en Westelijk Duitsland overstak, werd niet te kennen gegeven, doch de Britten gaven het verlies toe van 10 vliegtuigen. Op een basis van 5% voor de geleden verliezen zou dit willen zeggen, dat ongeveer 200 vliegtuigen de rondreis van 2100 kilometer naar München maakten en de kortere afstand naar de Saar-vallei. Het Ministerie van Luchtvaart zeide, dat grote branden in München werden achtergelaten, dat de Britten het laatst aanvielen in de nacht van 8 November 1940 toen Hitler er een rede zou houden. Behalve de geestelijke woonplaats te zijn van de nazie-partij is de stad van industrieel belang.

De radio van Berlijn beweerde, dat 11 Britse vliegtuigen werden neergeschoten door nachtvliegers en luchtafweervuur. Men noemde München echter niet als de „Zuidelijke Duitse stad", welke het voornaamste doel van de aanval was.

De aanval was de tiende, die de Royal Airforce deze maand op Duitsland ondernam en kwam na een betrekkelijke rust van 2 nachten. Gevechtsvliegtuigen op offensieve patrouillevluchten bestookten locomotieven en vrachttreinen en vliegtuigen van het Kustcommando vielen de scheepvaart langs de Nederlandse kust lastig (Londen, (AP) 20.9).

DE „TIRPITZ" HEEFT TRONDHEIM VERLATEN.

Officieuze berichten deelden mede, dat het Duitse slagschip „Tirpitz" zijn schuilplaats te Trondheim wederom heeft verlaten op zoek naar prooi op de zeewegen in de Atlantische Oceaan onder dekking van de Luftwaffe (Londen, (AP) 21.9).

CHINEZEN SLUITEN KINHWA IN.

Het Centrale Chinese nieuwsagentschap deelde mede, dat de Chinese troepen de hoofdstad Kinhwa van de provincie Tsjekiang van drie zijden naderen. Kinhwa bezit een luchtbasis, welke zou kunnen worden gebruikt voor aanvallen op Tokio. De meest naijzijnde colonne, die in Oostelijke richting langs de spoorlijn voortrukt, zou zich op slechts 10 kilometer van de stad bevinden. Andere colonnes naderen uit het Noorden en het Noord-Oosten (Tsjungking, (AP) 20.9).

AUSTRALISCHE COMMANDO'S OP AUSTRALIË.

In de bergen van Portugees Timor met toppen tot 3000 meter hoogte heeft een dappere Australische Imperiale strijdmacht van Commando's een onbekend aantal Australiërs uit Nederlands Timor versterkt en trotseert men de Japanners heden gelijk men heeft getrotseerd sedert de invasie op 19 Februari. Goed geoefende en goed uitgeruste troepen zijn thans gelijk de eerste dagen van de campagne op Timor actief en schrijven er een der grote verhalen van de oorlog.

Toen de oorlog uitbrak tegen Japan, was het direct duidelijk, dat Portugees Timor trefbaar zou zijn en dat de meedogenloze vijand geen perken zou stellen aan zijn wreedheid. De Verenigde Landen besloten de Japanners voor te zijn en een gemengde strijdmacht van Nederlandse en inlandse troepen met een groep van het Australische Imperiale leger landde te Dilli van Koepang om de kolonie te beschermen tegen een Japanse invasie. De Portugezen protesteerden tegen deze bezetting, hoewel tenslotte overeengekomen werd, dat de strijdmacht het Portugese gebied zou verlaten zodra Portugese militaire versterkingen omstreeks eind Februari uit Afrika arriveerden. De versterkingen arriveerden niet. De Japanners kwamen eerst (Melbourne, (AP) 21.9).

DE BRITTEN NADEREN TANANARIVE.

De radio van Madagascar zeide, dat de Britse strijdkrachten zich thans op slechts 60 kilometer van Tananarive, de hoofdstad van het eiland, bevinden. De radio-uitzending werd gehoord te Port Louis op het eiland Mauritius. Naar gezegd werd, zou een Britse colonne oprukken vanuit Mapunga, ten Noord-Westen van de hoofdstad. De Britse strijdmacht, welke te Tamatave aan de Oostkust landde, zou zich op ongeveer 145 kilometer van de hoofdstad bevinden (Londen, (AP) 21.9).

RUSSISCH OFFENSIEF BIJ VORONESJ.

Het Sovjet-leger valt krachtig aan in het gehele district van Voronesj en nam een grote niet nader genoemde plaats ten Noorden van Voronesj. Ten Zuiden van Voronesj drongen de Sovjets door een bres in de fascistische posities heen en doodden 1300 man volgens „Rode Ster". Ook ten Zudien van Voronesj vechten de Russen om een strategische heuvel en een nederzetting. Op een plaats kwamen zij door de barricaden heen en doodden 500 man. Het offensief van Voronesj is klaarblijkelijk biezonder sterk ten Noorden van de stad (Moskou, (AP) 19.9).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 20 op 21 September bestreden onze troepen den vijand in de gebieden van Stalingrad en Mozdok. Geen belangrijke veranderingen vonden op andere fronten plaats."

Een aanvullend communiqué zegt: „In het gebied van Stalingrad hebben felle gevechten voortgang. Onze eenheden vernietigden ongeveer 2 regimenten van de Duitse infanterie, vernielden 11 tanks en 89 vrachtauto's en brachten 2 artillerie- en 8 mortierenbatterijen tot zwijgen.

In het gebied van Mozdok sloeg een afdeling van het Rode leger verschillende vijandelijke aanvallen af en vernielde 3 Duitse tanks. Onze manschappen ruimden ongeveer een compagnie Hitlerieten op en veroverden een kanon, 2 machinegeweren en 3 automatische geweren. Er werden gevangenen gemaakt.

Ten Zuid-Oosten van Novorossisk sloeg een onzer gemotoriseerde detachementen verschillende vijandelijke aanvallen af en doodde ongeveer 150 Duitsers. De Sovjet-artillerie vernielde een vijandelijke artillerie-batterij en 30 vrachtauto's en sloeg ongeveer een bataljon vijandelijke infanterie uiteen.

In een sector van het Karelische front deed de vijand, die poogt een positie te heroveren, welke hij enkele dagen geleden verloor, verschillende tegenaanvallen. Deze werden met hevige verliezen voor den vijand afgeslagen. Binnen drie dagen ruimden onze detachementen ongeveer een bataljon van den vijand op en vernielden 25 machinegeweren. Tevens werden 7 artillerie- en 6 mortieren-batterijen tot zwijgen gebracht.

Joegoslavische patriotten zetten de koppige oorlog voort tegen de indringers, nabij Banjaluka. In gevechten met guerilla's gedurende de laatste dagen verloren de Italianen 300 man aan doden en gewonden. De guerilla's veroverden van de indringers een munitietrein, met inbegrip van 250.000 patronen, vele handgranaten en granaten. Met geweer- machinegeweervuur haalden de guerilla's 6 vijandelijke vliegtuigen binnen 2 weken omlaag" (Moskou, (AP) 21.9).

MYRON TAYLOR BIJ DEN PAUS.

Een DNB-bericht uit Rome deelde mede, dat Myron C. Taylor, Roosevelts persoonlijke Gezant naar het Vaticaan, op Zaterdagmorgen door Z.H. den Paus op audiëntie werd ontvangen. Men neemt aan, dat Taylor het Vaticaan op Donderdag bereikte na een vliegtocht vanuit Barcelona. Zijn terugkeer deed in de hoofdsteden van de wereld speculaties ontstaan omtrent de bedoeling ervan. Staatssecretaris Cordell Hull onthulde op Donderdag, dat Taylor teruggaat voor een tijdelijk verblijf. De radio van Berlijn deelde toen mede, dat Taylor een persoonlijke brief van Roosevelt voor den Paus meebracht (Berlijn, (AP) 20.9).

Het nieuws van vandaag.

De Britten zeiden, dat er geen berichten zijn omtrent enige belangrijke activiteit van de ontembare Royal Airforce in de afgelopen nacht. In de nacht van Zaterdag op Zondag heeft de Britse luchtmacht echter een aanval ondernomen op München en het Saargebied, waar branden gesticht werden. 10 Britse vliegtuigen worden van de aanval vermist. Andere Britse vliegtuigen vielen de bezette gebieden en de vijandelijke scheepvaart aan.

In dezelfde nacht werden Tobruk, Sicilië en Hellas aangevallen door de Geallieerde bommenwerpers in het gebied van de Middellandse Zee. In dit gebied worden de vliegtuigen der Verenigde Landen steeds meer actief. Zij hebben klaarblijkelijk het overwicht behaald over die van de as. Malta heeft tenminste de laatste tijd niet erg te lijden van vijandelijke aanvallen.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart heeft intussen samen met de Britse Admiraliteit een communiqué uitgegeven, waarin een overzicht wordt gegeven van de operaties, waarbij mijnen worden gelegd in vijandelijke wateren. De verliezen, welke hierdoor aan den vijand veroorzaakt worden, werden over het algemeen niet bekend gemaakt, doch Londen geeft te kennen, dat zij groot zijn.

Salingrad houdt de strijd nog steeds vol tegen de nazie-indringers en de Russische verdedigers slagen er telkens in den vijand te verdrijven uit de wijken, waar hij weet door te dringen. Straten, parken en pleinen vormen nu een slagveld, waar talrijke vijanden het leven laten. De radio van New York wist gisteren te vertellen, dat ook 2 Duitse Generaals werden gedood, waaronder Von Kleist, de commandant van het Duitse tankleger.

Bij Voronesj zijn de Sovjets in de aanval. Zij boeken daar enkele successen. De situatie in het gebied van Mozdok is enigszins duister. Zowel Russen als Duitsers melden, dat zij het initiatief hebben. Men kan zich dus moeilijk een beeld van de toestand vormen.

Wendell Wilkie, de Noordamerikaanse Republikeinse leider, reist thans in Rusland rond. Hij bezocht fabrieken en collectieve boerderijen en heeft thans gevraagd een bezoek te brengen aan het front. Willkie zal waarschijnlijk graag de strijd bij Stalingrad gadeslaan, welke — naar hij zeide — van groot belang is voor de Verenigde Staten en Groot Brittannië.

Londen meldt, dat het Duitse slagschip „Tirpitz" de haven van Trondheim verlaten heeft. De „Tirpitz" had de gehele zomer te Trondheid gelegen.

Honderd jaar Apostolisch Vicariaat Curaçao 1842 --- 1942.

DE VIERING.

Z.H.E. Mgr. Verriet pontificeert in Zijn cathedraal.

St. Anna-kerk voller dan ooit.

's Middags wijdt de Kerkvoogd het Vicariaat toe aan het Allerheiligst Hart van Jezus, waarop de duizenden het Te Deum zingen.

„Heel biezonder en met zo innig mogelijke dankbaarheid gedenken wij de katholieken van Nederland; aldus Mgr. Verriet in Zijn feestpreek.

Apostolisch Vicarius wijst Zijn volk op heiligheid van huwelijk, wenst Christelijke geest van liefde, trouw en reinheid.

„Sta het Curaçaose volk bij, opdat het altijd Uw volk blijve!"

PRACHTIGE DOORWROCHTE REDEVOERING VAN DEN LANDVOOGD.

„In de Curaçaoënaars niet anders als trouwe Nederlanders erkennen", getuigt Dr. Kasteel met Mgr. Niewindt.

„Het Gouvernement zal reden hebben den missionarissen dankbaar te wezen".

Gouverneur Kasteel vergelijkt huidige „keerpunt in de geschiedenis" met Mgr. Niewindts tijd.

Reeds vroeg in de morgen beierden over stad en cunucu de klokken van alle kerken van het Vicariaat, om de gelovigen op te roepen ter viering van het grootse feest, dat het 100 jaar geleden is, dat Zijne Heiligheid Paus Gregorius XVI een Bisschop aan de Curaçaose eilanden gaf en het missiegebied verhief tot Apostolisch Vicariaat.

De klokken riepen niet tevergeefs. De kerken liepen vol en talrijk velen naderden ter H. Tafel om gevolg te geven aan het verlangen van hun huidigen Apostolisch Vicarius om de dag te maken tot een dag van algemene hulde, dankbaarheid en demonstratie van het H. Geloof.

In alle kerken jubelden de gelovigen en waar het kon, werd met de grootste luister het H. Misoffer opgedragen. Het hoogtepunt van de viering des morgens was echter in de oude pro-Cathedrale Kerk van Santa Ana, waar in de loop der jaren geheel het kerkelijk leven van Curaçao zijn weerklank vond.

Stampvol was het kerkgebouw, toen Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P., de 8e Apostolisch Vicarius van Curaçao, afgehaald door een schade van Priesters en Religieuzen, naar het hoogaltaar schreed, terwijl het koor het „Ecce Sacerdos" zong.

Zijne Excellentie Doctor Petrus Albertus Kasteel, de Gouverneur van Curaçao, woonde het H. Offer bij, vergezeld van Zijn adjudant, Emile Chr. J. M. van de Laarschot. Een schare van vooraanstaande katholieken was opgetrokken naar de Pro-Cathedraal om tezamen met den Apostolisch Vicarius God dank te zeggen voor Zijn talloze weldaden aan de Katholieken van Curaçao tijdens de afgelopen eeuw geschonken.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P. werd geassisteerd door Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt O.P., den Vicarius Provincialis als Presbyter assistens. Troondiakens waren Monseigneur Antoine G. Ellis en Pastoor Martinus van den Elsen O.P. — Pastoor Theodorus Exler O.P. en Rector Maurus Hulsman O.P. waren respectievelijk diaken en subdiaken. Pastoor Clemens D. van de Looy was caeremonarius. De overige functies werden verricht door de Fraters en enige koorknapen. Het koor van Santa Ana, versterkt met Fraters, voerde op schitterende wijze de gezangen uit.

Musici uit Curaçaose Katholieke kring begeleidden tezamen met het orgel, bespeeld door den Heer Jacobo Palm de zangers. Het geheel stond onder leiding van Frater Maria Fidelius, die gisteren, men mag wel zeggen, zich zelf overtrof.

In schoonheid en innige dankbaarheid voltrok zich dit Hoogheilig Offer, dat door den 8sten Opvolger van Monseigneur Martinus J. Niewindt tegelijk met Zijn gelovigen aan God werd opgedragen.

Kranslegging bij standbeeld Mons. Niewindt.

Na de H. Mis werd het „Jubilate" gezongen en trokken de Apostolisch Vicarius en de Gouverneur naar het standbeeld van Monseigneur M.J. Niewindt, waar de Voorzitter der Staten, de Heer John Horris Sprockel, namens de geestelijkheid en gelovigen van het Apostolisch Vicariaat een krans zou neerleggen aan de voeten van dezen pionier en groten Nederlander.

De regen hield de plechtigheid echter even tegen. Na een wijle sprak echter de Heer J. H. Sprockel de volgende rede uit:

Excellenties,

Hoogeerwaarde Pater Vicarius, Weleerwaarde Paters,
Geachte dames en heren,

Op deze hoogstgedenkwaardige dag, waarop wij, katholieken van Curaçao, zij het door de tegenwoordige ernstige tijdsomstandigheden gedwongen, slechts in stilte herdenken het 100-jarig bestaan van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao, gaan ieders gedachten als van zelf uit naar den man, die door een onverpoosde werkzaamheid van 18 jaren de verheffing van het prefectuur Curaçao tot Vicariaat voorbereidde, den Nederlandsen priester, die bij die werkzaamheid zulke apostolische ijver aan de dag legde, van zulke grote bestuurstalenten blijk gaf, zulke zielenadel en zielengrootheid ten toon spreidde, dat de Paus van Rome bij bulle van 20 September 1842, hem, Martinus Joannes Niewindt, aanwees, om na bekleed te zijn met de bisschoppelijke waardigheid op te treden als de eerste Apostolisch Vicarius.

Martinus Joannes Niewindt werd de eerste bisschop van Curaçao. Wie de levensgeschiedenis van Mgr. Niewindt gelezen heeft, zal voor immer een bewonderaar blijven van dezen groten bisschop, groot van karakter in strijd en moeilijkheden gestaald, groot in werkkracht, groot in alle opzichten. Zijn opvolger tekende bij zijn dood aan: „De missie van Curaçao dankt aan hem alles wat zij is en heeft. Zijn ijver voor de glorie Gods en het

der zielen, zijn rechtzinnigheid en zijn tedere gehechtheid aan de H. Stoel maken hem tot een model prelaat." Katholiek Curaçao eerde zijn groten bisschop door hem een standbeeld op te richten, hem, den beschermer en leider van zijn volk.

Op deze hoogstgedenkwaardige dag is het ons een behoefte des harten, na God gedankt en geprezen te hebben voor Zijn goedheid jegens ons, Zijn zegen op het Vicariaat gedurende 100 jaren, ons om dit standbeeld te schaaren, om de nagedachtenis van Mgr. Niewindt, den groten bisschop, te eren.

Namens de Katholieke geestelijkheid en de katholieke bevolking van Curaçao is het mij een eer, als een acte van hulde en piëteit, deze krans neer te leggen voor het standbeeld van Mgr. Niewindt.

Mogen zijn leven en werken, die hem voorzeker een glorierijke kroon in de hemel verworven hebben, mogen zijn leven en werken voor ons immer een lichtend voorbeeld wezen."

De Plechtigheden op het Rif.

Om 16 uur begon het Openluchtlof op het terrein van de Katholieke Sportcentrale. Reeds lang te voren trokken brede scharen van Curaçaose katholieken uit de stad en uit de cunucu naar het met talloze vlaggen omgeven feestterrein. Vele groepen kinderen, begeleid door Zusters, Fraters en onderwijzers, stelden zich op rond het altaar. Inderdaad duizenden vulden het ruime, prachtige veld. Op de officiële tribune namen plaats bijkans alle vooraanstaanden van het Curaçaose leven, die hoe ook verschillend van Geloof en levensopvatting, getuigenis kwamen afleggen en waardering betonen voor het werk der Katholieke Missie.

Om 16 uur trok een stoet van koorknapen en bruiden naar de poort van het terrein, waar het Allerheiligste wachtte. Omringd door alle geestelijken van het eiland droeg Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt O.P. de Vicarius Provincialis, het Allerheiligste naar het altaar. Z.H.E. de Apostolisch Vicarius volgde, bekleed met de gewaden Zijner waardigheid. Alle aanwezigen zongen onder leiding van Pater Rafaël Bührs O.P. het „Lauda Jerusalem Domine".

Op het altaar aangekomen begon het Lof, dat gehouden werd door den Apostolisch Vicarius, geassisteerd door Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt O.P. als Presbyter assistens en de Pastoors Henricus Penninx O.P. en Antoninus Speklé O.P. respectievelijk als diaken en subdiaken. Pater Willibrordus Brada O.P. was caeremonarius.

Machtig klonk het gezang uit de duizenden kelen over het terrein. Dit was werkelijk een demonstratie van Geloof en dankbaarheid van het Curaçaose volk en aan den bekwamen dirigent, Pater Bührs, een woord van welverdiende lof en hulde.

Mgr. Verriet preekt.

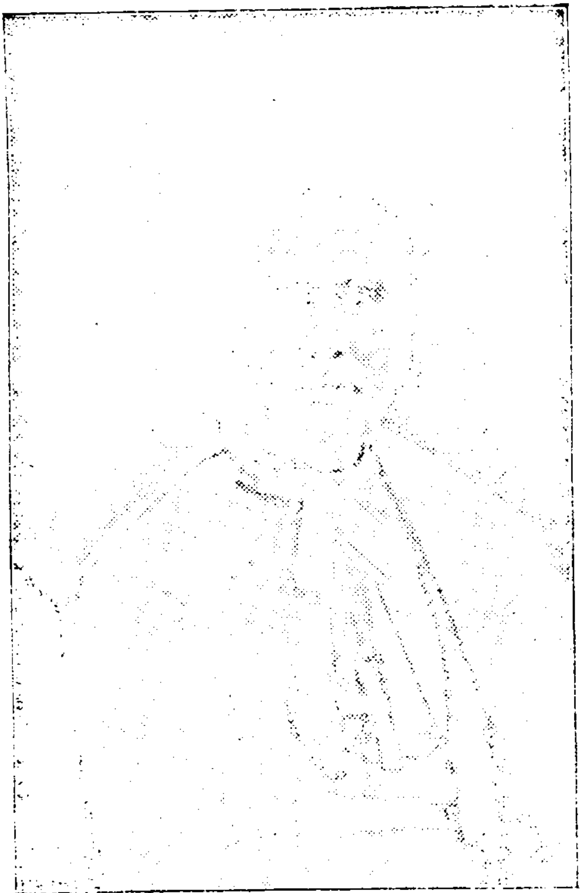
Onder het Lof nam de Apostolisch Vicarius, Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P., het woord. De kerkvorst dankte eerst in het Papiaments en toen in het Nederlands op zeer ontroerde wijze.

Curaçao aan Koning Christus.

Dit is een dag van innige dankbaarheid. Hedenmorgen hebben wij en onze Priesters en Religieuzen en geheel ons katholieke Volk, onder de plechtige H. Mis van dankbaarheid, onzen oprechten dank gebracht aan den Goeden God, voor de vele en groote weldaden over ons Volk uitgestort. En nu zijn wij hier bijeen. Katholieken van allen rang en stand, van alle parochies van ons eiland, om luide en plechtig onzen dank uit te jubelen in een „Te Deum" dat uit aller harten opstijgt tot vóór den troon van den Allerhoogste. „Te Deum Laudamus. U, o God Loven wij. U, o God, danken wij!"

Als wij de geschiedenis van Curaçao en van het Curaçaosche volk nagaan, dan zien wij dat het de geschiedenis is van veel strijd en lijden. Veel is er geleden en gestreden door ons Volk, en om ons Volk, door allen in wier handen de geestelijke leiding van ons volk rustte. Maar ook zien wij, dat Gods liefde en goedheid en barmhartigheid zich steeds schooner en treffender daarin geopenbaard hebben, dat Gods hemelsche zegeningen steeds ruimer over ons volk zijn neergedaald. Van het ogenblik af, dat de eerste Katholieke Priester hier voet aan wal zette en het hoogheilig offer van de H. Mis hier opdroeg is de zon van het geloof en van de christelijke beschaving over onze eilanden opgegaan. En naar wat er meer Priesters kwamen, zijn de stralen van deze zon meer en meer doorgedrongen in de harten van ons volk en hebben ze opgeheven tot een hooger en schooner leven. Vooral sinds nu 100 jaar geleden de missie van Curaçao verheven werd tot Apostolisch Vicariaat en Mgr. Niewindt met de bisschoppelijke macht en waardigheid bekleed werd.

Met innige dankbaarheid gedenken wij de Priesters, de geestelijke Vaders van ons volk, die kwamen, door God gezonden, dragend in hun gezegende handen de fakkel van het geloof, op hun gezegende lippen woorden van goddelijke waarheid en van liefde, en hunne priesterlijke, Apostolische harten het vuur der liefde,- liefde tot God en tot hun evenmensch, de liefde waarvan de Apostel Paulus zegt: Charitas Christi urget nos. Met innige dankbaarheid vooral gedenken wij Mgr. Niewindt, den man met een wil van staal, maar met een hart, teeder als een moederhart, die meermalen bijna bezweek onder de zwaarte van den last, die op zijn schouders rustte, maar die toen hij met de Bisschoppelijke waardigheid bekleed werd en de volheid van het Priesterschap en van den H. Geest deelachtig werd als het ware herboren tot een nieuw mensch, zijn Apostolischen arbeid voor ons volk tot het einde toe heeft voortgezet. Dankbaar gedenken wij de Apostolische Vicarii, die zijn zoo echt apostolische werk hebben voortgezet, de lange rij van Priesters, die onder hun leiding voor het heil van ons volk

Z.H.E. MONS. P. I. VERRIET O.P.
Apostolisch Vicarius van Curaçao.

gearbeid hebben. Dankbaar gedenken wij de groote schaar van religieuzen, die de Priesters ter zijde hebben gestaan, en die zich door hun hoogstaand beschavingswerk en werk van Christelijke Charitas een onverwelkbaren kroon van verdiensten verworven hebben.

Dankbaar gedenken wij allen ook niet-katholieken die op een of andere wijze het missiewerk gesteund hebben en die steeds bereid gevonden werden een bewijs van hun waardeering te geven voor hetgeen door de Katholieke Missie voor het Volk gedaan werd. Heel bijzonder en met zoo innig mogelijke dankbaarheid gedenken wij de Katholieken van Nederland, aan wier gebed en niet genoeg te waardeeren en nooit tevergeefsch gevraagden steun voor een groot deel de bloei onzer Missie te danken is. Moge de Goede God Nederland daarvoor loonen. Dat vragen wij nu in dezen tijd met heel bijzondere innigheid.

En ten slotte, met diepe dankbaarheid gedenken wij, dat al die weldaden, aan ons volk bewezen, niet ijdel geweest zijn. Met een dankbaar en vreugdevol hart erkennen wij op dezen dag, dat ons Volk zijn godsdienst, zijn kerk, zijn Priesters en Religieuzen bemint. En een volk, dat zijn Priesters eert en bemint, kan zeker zijn van Gods liefde en Goedheid en zegeningen.

Als wij dit alles gedenken, dan kunnen wij niets anders zeggen dan: Te Deum laudamus. Wij danken, U, o God. Maar tevens ook: Quid retribuam Domino? Wat zullen wij aan God weergeven voor zooveel geestelijke weldaden, die wij onverdiend ontvangen hebben? Wat zullen wij aan God weergeven?

En dan kunnen wij niets mooiers doen en niets beters geven dan ons zelf, dan ons zelf toe te wijden aan Christus Koning, dan gezamenlijk en op plechtige wijze Christus uitroepen tot Koning van ons Volk, tot Koning van ons Vicariaat. Curaçao aan Koning Christus. Dit moge onze feestgave zijn, gave van onze dankbaarheid.

Jezus Christus, wees Koning over onze Priesters. Heilig hen door Uw genade, dat het vuur der Apostolische liefde steeds hooger in hun harten opvlamme.

Wees Koning over onze Religieuzen, sterk en steun hen bij hun leven van gebed en offer.

Wees Koning over onze huisgezinnen. Heersch daar door den christelijken geest van liefde, trouw en reinheid.

Wees Koning over onze kinderen, over onze jeugd. Bewaar ze voor de gevaren die hun geloof en reinheid bedreigen. Wees Koning over de zondaars en allen die U hebben verlaten en van U zijn afgedwaald. Breng allen terug in den éénen waren schaapsstal.

Wees Koning over geheel ons volk. Zegen en bewaar het. Steun en sterk het en sta het bij, opdat het altijd Uw volk blijve. Amen."

Nadat de Apostolisch Vicarius Zijn diepbewogen rede had uitgesproken, knielde Zijne Hoogwaardige Excellentie weder voor het altaar neer en werd het Apostolisch Vicariaat van Curaçao op plechtige wijze aan het H. Hart van Jezus opgedragen.

Toen brak de jubel van het Curaçaose volk los en zongen alle aanwezigen het "Te Deum Laudamus". Hierop volgde de zegen met het Allerheiligste. Terwijl geheel het volk in het Papiaments op enthousiaste wijze zong „Christus onze Koning", werd het Allerheiligste door Pastoor Henricus Penninx O.P. op plechtige wijze onder de baldakijn weggevoerd.

Nu nam Doctor Petrus Albertus Kasteel, de 50e Gouverneur van Curaçao, het woord om op schitterende wijze het werk der Katholieke Missie te loven:

Gouverneur Kasteels rede.

Monseigneur,
Geachte Toehoorders.

Wij staan hier als merkwaardige bijeenkomst in merkwaardige omstandigheden, op een merkwaardige plaats ter herdenking van een merkwaardig feit.

Het zou niet gemakkelijk zijn opeens te zeggen hoeveel naties wij hier vertegenwoordigd zien, maar hij, die raadde, zou met dertig zeker aan de lage kant zijn.

Een internationale bijeenkomst heeft men op Curaçao spoedig bij elkaar, maar zulk een als wij hier nu zien, is toch in de eerste plaats mede veroorzaakt door de merkwaardige omstandigheden, waarin wij leven, omstandigheden, die U, Monseigneur, toestaan van deze zijde van de Oceaan onze broeders in Nederland te begroeten, wier bisschoppen heden helaas niet tot Curaçao spreken kunnen.

Wij zijn hier samen op een eiland, waarvan de naam aan velen slechts een klank was, ook in Nederland, totdat de oorlog gekomen is en van Curaçao heeft gemaakt een van de laatste bolwerken van die Nederlandse vrijheid, waarin ook de Kerk vrij ademen kan.

Een merkwaardig feit herdenken wij. Honderd jaar geleden gaf de Paus van Rome aan dit Gebiedsdeel den eersten plaatsvervanger van zichzelf in den persoon van Martinus Joannes Niewindt, die tot de bisschoppelijke waardigheid verheven werd.

Niewindt was van het geslacht, dat in Nederland zo pas het hoofd ophief na eeuwen van gebogen leven. De Nederlandse katholieken van zijn dagen bezaten nog geen diocesane bisschoppen, geen normaal kerkelijk bestuur, geen seminaries, geen scholen, geen organisaties, geen pers. Zij waren blij het leven te hebben en bewogen zich voorzichtig over het nationaal erf. Men zou denken, dat zij voldoende zorg hadden met zichzelf. Maar de drift tot apostolaat — Ranke zo goed als Harnack hebben er op gewezen — is nu eenmaal een levenskenmerk van de Katholieke Kerk en het is een opvallend verschijnsel in de geschiedenis, dat telkens weer in allerlei landen op de onverwachtste ogenblikken mannen en vrouwen opstaan, die vader en moeder verlatend, gaan naar een vreemd land, dat God hun toont.

Vreemd waren de katholieken in eigen Nederland geworden; meer dan twee eeuwen van verdoken leven nadden hen wel tot een „gens lucifuga" gemaakt. De machtige bazuinstoten van enkele grote leiders en de ridderlijke voorkomendheid van Koning Willem II baanden hun de weg terug op het vaderlandse erf.

Vreemd waren zij in overzeese gebiedsdelen. Hun namen waren er ja, en hier en daar sloegen zij zelfs een kruis, maar ook daar was toch een normaal kerkelijk leven zeer lang onmogelijk.

Dat is de geschiedenis.

Maar zij zijn gegaan. Nederlandse mannen en vrouwen, geestelijke kolonisatoren wier namen misschien hier zijn vergeten, maar die zeker in het boek des levens staan.

Als een alp rijst tussen de naamlozen Bisschop Niewindt op. Hij wordt gezonden door Gregorius XVI, den man die den machtigen demagoog De Lamennais veroordeelde, die de kerkvervolging in Duitsland en de tyrannie in Tsaristisch Rusland weerstond, die het begin beleefde van de revolutie in Italië.

In een autocratisch tijdperk leefde de Kerk van die dagen en tegen autocratie zou Niewindt hebben te strijden op Curaçao.

Op een keerpunt in onze nationale geschiedenis — 1848 lag in het verschiet—trad Niewindt als bisschop op. Hij zou de ministeriële verantwoordelijkheid zien invoeren in Nederland, de afschaffing van het dagbladzegel en daarmede meer openbaarheid. Hij zou de dageraad zien van de sociale bevrijding van het volk, waaraan hij zijn leven had gewijd.

Knetterde over Oost-Indië het waarschuwende vuurwerk dat Multatuli afstak in de „Max Havelaar", in de West worstelde Mgr. Niewindt en zond, vóór Douwes Dekker, zijn vertogen naar Nederland.

Het opvallende in dezen missionaris — verpersoonlijking van den waren, groten Nederlander — is niet slechts zijn brandende liefde tot het Curaçaose volk, waarvoor hij zichzelf opteerde, maar tevens zijn bestuurstalent, gepaard aan zijn groot Nederlands besef, hetwelk blijkend uit zijn duidelijk en herhaaldelijk uitgesproken bedoeling om niet slechts Curaçao op te heffen, maar tegelijk ook de band tussen Curaçao en Nederland te versterken.

Koning Willem II had op 9 October 1841 het verdrag met Rome getekend, waarin hij aan den Paus voor de katholieken van heel zijn Rijk bisschoppen vroeg. Zeer in stilte consacreerde Mgr. Baron de Wyckerslooth de Weerdersteyn de eerste Nederlandse bisschoppen en op een afgelegen plaats heeft hij ook Mgr. Niewindt de handen opgelegd. De April-beweging, die in 1853 in Nederland losbarstte, en Thorbecke wegvaagde, bewees wel, dat men tien jaar vroeger niet verder kon gaan.

De Koningen van Oranje konden veel, maar ook zij konden niet alles. Het heeft eeuwen van worsteling geduurd totdat het staatkundig visioen van den eersten Oranje in vervulling ging en het gemene recht voor alle belijdenissen in Nederland werd erkend.

Het initiatief van Koning Willem I deed per Staatscourant priesters oproepen om in de West te arbeiden, zoals de moed van Willem II hier het leven van den eersten bisschop mogelijk maakte.

Gemakkelijk is dit leven niet geweest. Het was moeilijk de op papier bestaande gelijkberechtigdheid te erkennen, waar zelfs een Admiraal Brion slechts tenauwernood en bij uitzondering een officiële functie in zijn geboorteland kon worden toegekend.

De eerste Vicarius Apostolicus gaat aan de arbeid, die hij zijn leven lang niet schuwen zou. Hij was een stad- en een tijdgenoot van Alberdingk Thijm, die had gezongen: „En ik, ik wacht noch hoop, noch bid voor mij de vrede dan met het lijkgewaad des Roomsen strijders om."

Maar hij bleek ook te zijn een echte zoon van het vrijheidlievende Nederlandse volk, die fier verklaren kon:
„Ik ben een zoon der stoere Noorderstranden,
Mijn vaderland is waar de vrijheid leeft."

Die vrijheid vorderde hij op voor de armen, voor wie hij was gekomen.

Tegenover autocratie, bureaucratie, willekeur van administratie, tegenover wegvaging van onaantastbare rechten van de menselijke persoonlijkheid, verhief deze man zijn stem.

Hij was niet slechts een kerkenbouwer, maar ook een scholenstichter. Zijn scholen werden niet erkend; goed, hij zou bedelend rondgaan en er geld voor vinden.

De vrouwen in het algemeen en de vrouwen van Curaçao in het biezonder — katholiek en niet-katholiek — kunnen den man nooit dankbaar genoeg zijn, die honderd jaar geleden met kracht opkwam voor goed onderwijs voor meisjes, erbij voegend: „hetzelfde dan van welke godsdienstige gezindheid zij mogen wezen."

Geheel het volk neemt hij onder zijn hoede; hij kent zijn mensen en waarschuwt in 1850 Nederland: „Zij weten zeer wel wat er omgaat"; „zij zijn zo dom niet."

Hij schrijft in 1848 aan den Minister van Koloniën: „Twee middelen heeft Curaçao nodig: grotere eenheid onder de thans vrije bevolking en meer godsdienst en onderwijs."

En hij slaakt de verzuchting: „Dat men in de Curaçaoënaars toch niet anders als de trouwe Nederlanders mocht erkennen."

Hij is de man, die den groten Luyben doet interpelleren in de Kamer over de toestand der bevolking in Curaçao, waarop Koning Willem III in 1853 de Staatscommissie instelt, wier werk uiteindelijk onder de bekrachtiging van Oranje de bevolking bevrijden zou.

Het ontroerde in Niewindt is zijn bezorgdheid voor de band met Nederland. Hij geeft waarschuwingen, waarvan de kennismaking nog heden met verbazing vervult en die waarlijk tot normen van grote staatkundige kunnen strekken. Hij is een man, die recht zoekt en recht wil, met name in bestuur en juist daardoor het ware fundament legt voor gezag en vrijheid tevens.

Wat een morele fierheid spreekt er uit de woorden van den man, die in 1851 aan den Pauselijken gezant in Nederland over zijn priesters schrijven kan: „Ik verklaar voor God en geweten, dat ik er niet één gevonden heb, die zich niet als een oprecht geestelijke gedraagt."

En wat een nationale trots trilt er tien jaar eerder in de woorden van den bisschop, die naar zijn vaderland schrijft: „Ik verheug mij als Nederlander, dat de ijver onzer missionarissen zich zo ver uitstrekt, dat zij trachten zoveel in hun vermogen is, ook op de door hen bewoonde eilanden het Nederlandse karakter te doen herleven en indien ik mij niet vergis, zal het gouvernement reden hebben, om er hun dankbaar voor te wezen."

Hier houd ik in, want het is hiervoor, dat ik hier sta na honderd jaar.

[Hier las Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel het volgende telegram voor, welk hem was toegezonden door den Minister van Koloniën, Z. Exc. Dr. Hubertus Joh. van Mook]:

Governor Curaçao,
Verzoeke bij gelegenheid eeuw jubileum Apostolisch Vicariaat Bishop mijn oprechte gelukwenschen overbrengen en daarbij tevens toewenschen verderen zegenrijken arbeid in belang bevolking gebiedsdeel.
Van Mook.

Ik wens bij deze gelegenheid uitdrukkelijk mijn dank en daarmede die van Nederland uit te spreken aan de priesters, de fraters, de zusters, die in dit Vicariaat hebben gearbeid. Zij hebben niet slechts de Kerk van Curaçao, maar ook Nederland en daarmede het Koninkrijk gediend door hun daden. Zij hebben mede voor ons geschapen dit Nederlands gebiedsdeel, dat ons als erfdeel van onze Vaderen in het donkerste uur van onze moderne geschiedenis onder leiding van Oranje te handhaven blijft.

Dit is het gevoel, dat ons — wie wij ook zijn — hier heden doet samenkomen. Alle ware vroomheid en alle ware grootheid is het gemeen bezit van geheel het volk. Dat is zijn spijs en drank op de weg door de geschiedenis. Dáárom is het ons grote vaderland, ons onverwoestbaar Koninkrijk. Want het verstaat zijn kinderen, wat taal zij ook spreken, als zij spreken van liefde en geloof, van moed en kracht.

Laat ons, die dankend het werk van anderen herdenken, heengaan met één gedachte, dat ook wij geroepen zijn — ieder op zijn plaats — onbaatzuchtig, „pura mente" met zuivere geest, zoals Curaçao vanochtend in een classiek gebed bad, te werken aan de verheffing van dit gebiedsdeel en daarmede van het Koninkrijk.

Evenals Niewindt leven ook wij op een keerpunt in de geschiedenis. Wat ook het einde van de oorlog zij en wanneer, grote veranderingen zijn op til. Met de mogelijkheid van diep ingrijpende hervormingen moeten wij, die gehoord hebben, hoe Hare Majesteit na de oorlog een Rijksconferentie bijeen wil roepen, rekenen.

Laat ieder van ons, die een verantwoordelijke plaats inneemt, daaraan denken. Laat ons daarom in herinnering meenemen deze woorden van den eersten bisschop hier, geschreven in 1849: „Alles bij het oude laten, niets voor de ophanden zijnde toekomst te doen, beschouw ik voor mij als zeer onvoorzichtig en ten hoogste onstaatkundig."

Het zijn profetische woorden voor heden, voor ieder, wien de toekomst van het Koninkrijk ter harte gaat.

De grootsten in de historie zijn zij, die onbaatzuchtig hebben gearbeid, want hun werken volgen hen. En op de gedachten, die dezulken nalieten als geestelijk erfgoed, is van toepassing het mysterieuze woord: „Gij echter hebt de goede wijn tot nu toe bewaard."

Dat is hun glorie — het is ons bezit, pas echt bezit geworden als wij het onder leiding van onze grote Koningin opnieuw verwerven door eigen werk."

Hierna werden door den Heer Jean A. J. Ellis de volgende telegrammen voorgelezen:

Sa Sainteté Pape Pie XII
Città del Vaticano
Vicaire Apostolique, Clergé, Religieux, Peuple Catholique, commémorant centenaire Vicariat Apostolique, renouvellant sentiments d'obéissance filiale, prient humblement bénédiction apostolique.
Verriet,
Vicaire Apostolique.

Her Majesty Queen Wilhelmina
London.
Bishop, Clergy, Roman Catholic People of Curaçao, celebrating centenary Apostolical Vicariate, erected during the government of King Willem II, renew loyalty to throne of Netherlands, pray God soon return in delivered Holland.
Verriet,
Apostolical Vicar.

En hiermede was deze grootse Geloofsmanifestatie beëindigd. Het volk van Curaçao gaf weder overduidelijk te kennen, hoezeer het verknocht en verbonden is aan de Katholieke Kerk.

Op Aruba en overal elders heeft men — blijkens binnengekomen telegrammen — deze prachtige gebeurtenis geheel kunnen medemaken door middel van de radio. De rapporten, die binnenkwamen, spraken er over, dat alles zéér goed doorkwam, bijv. ook op Sint Eustatius.

De Apostolisch Vicarius ontving nog vele felicitatiebrieven en -telegrammen. **De Hoogeerwaarde Pater Stephanus Kuypers C.ss.R., de Provicarius Apostolicus van Suriname, de Gouvernementspersdienst en de Curom zonden brieven. Telegrammen kwamen binnen van de Gezaghebbers van Bonaire en Saba; Katholieke Unie Aruba; Geestelijkheid Aruba; Statenlid Ernesto C. Martijn van New York; R.K. Onderwijzersvereniging te Aruba; de Thomasbond; Zusters Dominicanessen Aruba; Pastoor en Zusters op Sint Eustatius; Pastoor en Zusters op Saba enz. enz.**

Bloemen werden nog gezonden door verschillende instanties. De damesvereniging „Veritas" verspreidde 1000 afdrukken van het portret van den eersten Apostolisch Vicarius, Mgr. Martinus Joannes Niewindt.

Het Apostolisch Vicariaat van Curaçao en ons volk kunnen met trots terugzien op deze schone dag, die wegens tijdsomstandigheden niet met veel feestgejubel gevierd kon worden. Het volk van Curaçao maakte echter dit eenvoudig opgezette feest tot een echt katholiek feest, dat door zijn oprechtheid en spontaneïteit niet te overtreffen was.

HET RODE KRUIS ACTIEF.

Gisteren heeft het Curaçaose Rode Kruis gedurende de Plechtigheden op het Rif bij wel 32 gevallen hulp moeten verlenen. Door de lange duur der ceremonie en het felle zonnetje zijn vele personen van hun stokje gevallen. Met kennis van zaken werden de slachtoffers behandeld, die binnen korte tijd weder geheel hersteld waren.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Tsjungking: Het officiële Centraal Chinese nieuwsagentschap deelt mede, dat de Japanners nog een spoorweg aanleggen langs de spoorlijn tussen Tientsin en Peiping, teneinde het militaire vervoer te vergemakkelijken. Het is een afstand van 110 kilometer.

— Ankara: De Turkse pers deelt mede, dat Hitler de volgende maand met Mussolini, Admiraal Horthy, Boris regent van Hongarije, Koning Boris van Bulgarije en Maarschalk Antonescu van Roemenië in Wenen zal bijeenkomen om het Hongaars-Roemeense geschil over Transylvannië te regelen. Het bericht wordt in sommige kringen in verband gebracht met het vertrek van Ambassadeur Von Papen uit Turkije.

De afgelopen Week.

Instede van een bedreigd eiland is Groot Britannië heden een offensieve basis van gestadig toenemende kracht.

Op 15 September was het precies twee jaar geleden, dat de „Slag om Groot Britannië" zijn hoogtepunt bereikt had en zo wij weten werd dit feit op Curaçao herdacht door redevoeringen van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao en den Britsen Consul ter plaatse.

Op deze tweede jaardag van Engelands „Trafalgar in de lucht" was echter de richting van het offensief omgeworpen met een aanval op de grote Duitse vlootbasis te Wilhelmshaven waar verwoesting en branden werden achtergelaten.

Precies twee jaar geleden, op 15 September 1940, had de Royal Airforce hoewel met een gebrek aan vliegtuig-reserves op zijn minst 185 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten en de Duitsers ervan overtuigd, dat hun grote daglichtaanvallen niet konden worden volgehouden.

Hoe dit werd gedaan werd beschreven in een boekje, dat het vorig jaar te Londen verscheen — „The Battle of Britain", Augustus — October 1940, een verslag van het Ministerie voor de Luchtvaart van de grootse periode 8 Augustus tot 31 October 1940. Het is het officiële verslag van een der grootste gevechten, die ooit in de geschiedenis der mensheid zijn geleverd.

„Dit gevecht", zo staat er, „de eerste beslissende grote krachtmeting tussen Engeland en Duitsland, werd geleverd in de lucht, en werd gestreden op een afstand van vijf, zes, zeven of acht kilometer van de oppervlakte der aarde, door enige honderden vliegtuigen, die vaak genoeg met een snelheid van 450 km. per uur vlogen. Dit gevecht speelde zich niet af in de majestueuze en vreselijke kruitdampen van een gevecht te land, en begeleid door de donder van het geschut. Er was niets van te horen. Men kon slechts zo nu en dan witte strepen in de lucht zien (gecondenseerde uitlaatgassen van de vliegtuigen), die langzaam van vorm veranderden, en die getekend werden door een aantal puntjes, die soms als edelstenen glinsterden in het felle zonlicht. Slechts zo nu en dan kon men een ratelend geluid horen, dat een ogenblik het eentonige gegrom van de motoren overstemde.

Indien dat geratel echter niet weerklonken had, zou het gegrom veranderd zijn in een oorverdovend gerонk, verbroken door een angstaanjagend gefluit, en besloten met het gedreun van bommen, als de ene Duitse bommenwerper na de andere zijn lading zou afwerpen. In een paar dagen tijds zouden de Zuid-Engelse steden, ook Londen, het lot gedeeld hebben van Warszawa of Rotterdam.

Het doel van den vijand.

Het erkende doel van den vijand was, een snelle beslissing te forceren, en te trachten de oorlog vóór de winter van 1940 te beëindigen. Hij begreep dat tot dat doel een invasie van Groot-Britannië uitgevoerd moest worden. Met grote energie werden de voorbereidingen daartoe in de laatste week van Juni, de maand Juli, en de eerste week van Augustus ter hand genomen. Op 8 Augustus dacht de vijand gereed te zijn voor de eerste phase van het offensief, welke moest bewijzen of zijn plan kon slagen.

Voordat het Duitse leger zou kunnen landen, was het nodig de Britse zeestrijdkrachten in het Kanaal onschadelijk te maken en de Britse luchtmacht te vernietigen. Het offensief begon dus met een luchtaanval op de vloot en de havens, gevolgd door bestoking van de Britse vliegvelden. Dit was de eerste phase van de strijd, die tot 18 Augustus zou duren. De tweede, derde en vierde phasen duurden van 24 Augustus tot 5 September, van 6 September tot 5 October, en van 6 October tot 31 October.

Tijdens deze laatste phase gingen de Duitsers langzamerhand van aanvallen bij dag over tot aanvallen bij nacht, en die nachtelijke aanvallen werden daarna de hoofdzaak.

Het verslag maakt dan tot in biezonderheden melding van de vliegtuigen, waarmede de Duitsers opereerden. Zij opereerden met vijf soorten van bommenwerpers, de Junkers 87 (een duikbommenwerper), de Junkers 88, en verschillende types van Heinkel 111, Dornier 215 en Dornier 17. Deze bommenwerpers werden beschermd door gevechtsvliegtuigen van het volgende type Messerschmitt 109 en 110 (die respectievelijk een snelheid van 350 en 365 mijl per uur hadden) en een aantal Messerschmitt 113, met een maximale snelheid van 380 mijl per uur.

De Britse luchtmacht kon daartegenover niet meer stellen dan de Spitfire Mark I (met een maximale snelheid van 366 mijl per uur), de Hurricane Mark I (met een snelheid van 335 mijl per uur) en de Defiant, welke, zoals bekend, een automatische geschutstoren met vier mitrailleurs bezit.

De vijand begon met massale eskaders bommenwerpers te zenden, meest Junkers 87-duikbommenwerpers. Deze werden beschermd door eskaders gevechtsvliegtuigen, die in massale, maar ongeregelde formatie op een hoogte van 5 à 10 duizend voet boven de bommenwerpers vlogen.

Zo werden 26 aanvallen gedaan.

De aanval begon, zoals gezegd, op 8 Augustus, en wel door een aanval op twee convooien, die krachtig werden bestookt. In de voormiddag van 8 Augustus vielen 60 vliegtuigen een convooi bij het eiland Wight aan, en dat convooi werd in de middag van die dag nog eens aangevallen door een formatie van 100 Duitse vliegtuigen. Twee schepen van het convooi gingen verloren. Later op die middag vielen meer dan 130 Duitse vliegtuigen een convooi bij Bournemouth aan. Het convooi moest zijn heil in de vlucht zoeken, maar de vijand leed vrij ernstige verliezen. Drie dagen later herhaalde de vijand het offensief. Ditmaal viel hij niet alleen convooien in de Theemsmonding en bij Norwich aan, maar bestookte ook Portland en Weymouth Weer zette hij voornamelijk duikbommenwerpers in de strijd in, en het bleek dat de Britse gevechtsvliegtuigen die gemakkelijk de baas konden.

Doch er werd in Portland en Weymouth flink wat schade aangericht, en dat schijnt den vijand aangemoedigd te hebben, want in de vroege morgen van 12 Augustus viel hij met 200 vliegtuigen, in elf „golven" Dover aan. In de voormiddag van diezelfde dag vielen 150 vliegtuigen Portsmouth en het eiland Wight aan. Al de bovenvermelde aanvallen kostten den vijand 182 vliegtuigen zeker. (De Engelsen tellen, zoals bekend, alleen de vliegtuigen waarvan absoluut vast staat dat zij vernietigd zijn. In het vervolg is dan ook, wanneer cijfers worden gegeven, alleen sprake van beslist vernielde vijandelijke vliegtuigen.

Het werd Goering te bar.

Op 13 en 14 Augustus werden de aanvallen op Portsmouth herhaald, en daarbij werden telkens tussen de 400 en 500 vliegtuigen in het spel gezet. De vijand begon toen echter reeds te merken dat de Britse gevechtsvliegtuigen heel wat beter waren, dan hij had gedacht. Het werd hem duidelijk dat hij iets daartegen moest doen. Terwijl hij dus zijn aanvallen op de havens langs de kust voortzette, ging hij ook vliegvelden aanvallen. Grote formaties vielen vliegvelden voor gevechtsvliegtuigen in Zuid-Oost-Engeland aan; bij Dover, Deal, Hawkinge, Martlesham, Lymone, Middle Wallop, Kenley en Biggin Hille. Enige vliegtuigen slaagden er zelfs in tot het vliegveld Croydon door te dringen.

Er werd natuurlijk schade aangericht, maar de vijand leed ook verliezen: op 15 Augustus bijvoorbeeld alleen al, verloor de vijand 150 vliegtuigen. Op 16 Augustus en 18 Augustus wierp Goering als een soort laatste krachtinspanning enorme massa's vliegtuigen in de strijd. Weer waren vliegvelden de voornaamste doelwitten: Rochester, Kenley, Croydon, Biggin Hill, Manston, West Malling, Gosport, Northolt en Tangmere werden aangevallen door formaties van tussen de 5 en 6 honderd vliegtuigen. In die twee dagen verloor de vijand 245 vliegtuigen. De eerste tien dagen van het offensief hadden den vijand nu 697 vliegtuigen gekost, en hij had alle personeel van die vliegtuigen verloren. De Raf verloor in die tien dagen 153 machines, maar 60 vliegers brachten er het leven af, al waren onder hen ook gewonden. Nu werd het den vijand wat te bar. Goering stopte het offensief voor vijf dagen.

In deze eerste phase volgde de vijand voortdurend dezelfde tactiek: hij zond een eskader vliegtuigen om doelwitten in de buurt van de kust aan te vallen, in de hoop daardoor de Britse gevechtsvliegtuigen weg te lokken, waarna hij, na een half uur, de werkelijke aanval inzette.

De Britse tactiek.

Aan Britse zijde was het grote probleem natuurlijk de nodige gevechtsvliegtuigen achter te houden, om die de lucht in te kunnen zenden, zodra vast stond waar de werkelijke aanval op geconcentreerd zou zijn. De eskaders aan de kust moesten gereed staan om op te stijgen, maar moesten tevens beschermd worden tegen aanvallen op het vliegveld. Dit geschiedde, door de vliegvelden te bewaken met defensieve patrouilles. Slechts bij een enkele gelegenheid is het gebeurd dat een eskader op het vliegveld kon worden aangevallen, terwijl het brandstof innam.

In het algemeen werden de Britse jagers als volgt tegen den vijand ingezet: de helft viel de beschermende Duitse gevechtsvliegtuigen aan, terwijl de andere helft de bommenwerpers aanviel, die gewoonlijk op een hoogte van 11.000 tot 15.000 voet vlogen, maar die wel eens een „duik" maakten tot een afstand van 7 of 8 duizend voet boven de grond, om hun bommen af te werpen.

De tactiek van de Britse gevechtsvliegtuigen was, de Duitse vliegtuigen van achter aan te vallen. Deze methode had vooral bij de Messerschmitts 109 en 110 veel succes, omdat die vliegtuigen in die tijd geen pantser hadden. Het gevolg was dan ook, dat de Duitsers zeven maal zoveel vliegers verloren die door kogels werden doorboord, als de Engelsen. Dat cijfer zou voor de Engelsen nog gunstiger zijn geweest, indien niet zoveel gevechten boven de zee gestreden werden.

Instede van een eiland te zijn, dat ogenblikkelijk bedreigd wordt met een invasie is Groot Britannië heden **een offensieve basis van gestadig toenemende kracht.** Dit getuigen de bombardementen, die thans dag in dag uit op Duitsland worden ondernomen met honderden vliegtuigen. Dit weten Goering en Hitler en dit voelt het Duitse volk aan den lijve.

CURACAO.

ISRAELS FEESTDAG.

Grote verzoendag.

Onze Joodse medeburgers vieren vandaag hun hoogste godsdienstige feest, hetwelk tevens hun strengste vastendag is: Jom Kipoer of Grote Verzoendag.

De Grote Verzoendag is de dag van verootmoediging. Men kent het verhaal, dat den Joodsen hogepriester bevolen werd met een var en twee bokken naar de Tempel te gaan en het bloed van den var en van een der bokken aan de hoornen des altaars te doen. „En hij (d.i. de hogepriester) zal van dat bloed met zijn vinger zevenmaal sprenkelen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de ongerechtigheden der kinderen Israëls", aldus de H. Schrift.

Daarna moest de hogepriester zijn handen op den levenden bok leggen, om dien als het ware te beladen met „al de ongerechtigheden der kinderen Israëls". „En hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal hem door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten."

Toen later de Tempel van Jerusalem verwoest werd en de Joden over Gods aardbodem werden uiteen gejaagd, verviel deze zinrijke en schone ceremonie, die de voorafschaduwing was van het Kruisoffer van den Mensenzoon.

Maar de Joden zetten de naleving der wet voort. De offers van de tempeldienst werden door gebeden vervangen, zoals een Joods kerkgezang het zo teer weet uit te drukken in een smeking aan God: „Mogen onze lippen als varren dienen...", m.a.w. mogen onze gebeden de plaats van de offeranden van varren innemen.

De Grote Verzoendag, Sabbat Sabbattom of Sabbat der Sabbatten, zoals deze dag genoemd wordt, is Israëls hoogste feest, waarvan de Grote Verzoendag de voorafschaduwing was, Gotde Vrijdag — Pasen, ook het hoogste feest is, en in de kerkelijke liturgie eveneens nog altijd „Sabbas Sabbatum" of Sabbat der Sabatten genoemd wordt.

De Joden vasten op hun hoogste feest. Voor den Jood wil vasten zeggen, dat hij van zonsondergang tot de volgende zonsondergang niet eet, niet drinkt, niet rookt, kortom totaal niets tot zich neemt (dit is ook de oer-christelijke opvatting, die echter met verloop van tijd verzwakt werd; in enkele delen van onze kerk onderhoudt men deze vastenmethode evenwel nog steeds).

Het merkwaardigste is wel, dat deze strenge vastenregel op Israëls hoogste feestdag valt. Want de Joden beschouwen de Grote Verzoendag in geen enkel opzicht als een rouw- of treurdag. „Een geschenk van God" noemen ze deze dag, **„en is een dag waarop God ons reinigt van onze zonden, niet een feestdag?"** Het **geestelijk** karakter van een godsdienstige feestdag wordt hiermede prachtig beklemtoond. Het gevaar, dat een godsdienstige feestdag zijn karakter ontleent aan de schranspartijen, zoals die bij christenen soms plaats vinden, is geëlimineerd. Maar in overeenstemming met het feestelijk karakter is het gebruik om diegenen, die om hun leeftijd van de vastenregel gedispenseerd zijn, op heerlijke gerechten te tracteren (jongens onder de 13 en meisjes onder de 12 zijn gedispenseerd).

Reeds in het begin van Israëls volksbestaan werd de 10e Tisjrie, d.i. volgens de Joodse kalender de dag van heden, door God bestemd tot dag van vergiffenis en verzoening. Toen Israël kort na de uittocht uit Egypte en de openbaring op de Sinaï zijn God had verloochend en om het gouden kalf gedanst, dat hij nu als zijn redder vereerde en als zijn God aanbad, verbrak Mozes de stenen tafelen, die voor Israël waardeloos waren geworden, aan de voet van de Sinaï. Israël had om zijn ondankbaarheid, trouweloosheid en afval de dood verdiend. Doch Mozes, de trouwe verdediger van zijn volk, besteeg wederom de berg en bad voor het afgedwaalde volk. En God liet genade voor recht gelden. Toen Mozes op de 10e Tisjrie opnieuw van de Sinaï afdaalde, had God vergiffenis geschonken en voor de tweede maal ontving Israël de „tafelen des verbonds" als bewijs van de genade Gods. Die dag nu werd door God bepaald als een dag van vergiffenis en kwijtschelding voor de toekomst, naar het Schriftwoord: „Want op die dag zal Hij verzoening voor u brengen om u te reinigen van al uw zonden."

MINISTER FURSTNER KOMT OVERMORGEN.

Te laat voor de gehele oplage, maar in de eigenlijke stads-editie van jongstleden Zaterdag nog vermeld, vernamen wij Zaterdagmorgen, dat Zijne Excellentie, Luitenant-Admiraal Johannes Theodorus Fürstner, Minister van Marine, overmorgen alhier zal aankomen voor een bezoek van enkele dagen aan Curaçao. Biezonderheden omtrent het uur van aankomst zijn ons nog niet bekend.

Ook vernamen wij, dat Zijne Excellentie, Doctor Hubertus Johannes van Mook, Minister van Economische Zaken, over ongeveer veertien dagen, begin October derhalve, hier zou arriveren.

Ter gelegenheid van het bezoek van Minister Fürstner zal allereerst Woensdagavond een feestelijke bijeenkomst bij onze Amerikaanse bondgenoten worden georganiseerd; naar verluidt wordt er Donderdag ten Paleize een receptie gehouden. Baron Van Asbeck zou Vrijdag of Zaterdag een ontvangst aanbieden en de Nederlandse Officieren zullen dit Zaterdag of Zondag doen. De data en tijden worden — zo vernemen wij — vandaag vastgesteld.

BESCHERMING VAN DE CARAIBISCHE ZEE.

Minister van Marine Luitenant-admiraal Johannes Theodorus Fürstner, heeft in een onderhoud verklaard, dat de duikbootjager „Queen Wilhelmina" in de Noordamerikaanse wateren zal opereren. Na verklaard te hebben, dat „een vrij aanzienlijk aantal" Nederlandse oorlogsvaartuigen thans opereert in de wateren van het Westelijk Halfrond ter convoyering en patrouillering, zeide de Minister:

„Wij doen alles wat wij kunnen om te helpen onze verbindingen in de Caraïbische Zee te beschermen en te versterken."

Verder deelde Zijne Excellentie mede, dat een aantal Nederlanders op Noordamerikaanse bases wordt opgeleid voor werk op oorlogsschepen en voor kanonnier ter koopvaardij. Van de Nederlandse leerling-vliegers, die thans te Jackson worden opgeleid, zullen sommigen bestemd worden voor de vloot in Noord-Amerika, anderen voor Ceylon, onder commando van Vice-Admiraal Coenraad E. L. Helfrich [die daar dus blijkbaar nog altijd zit!]

BILJARTAVOND IN HET R.K. ZEEMANSHUIS.

Vanavond is er al weer ontspanning gearrangeerd voor de zeelui alhier. De leiding van het bekende R.K. Zeemanshuis aan de Klipstraat, Otrabanda, heeft weer een **biljartavond** georganiseerd. De wedstrijden beginnen om 20 uur. Fraaie prijzen zijn beschikbaar gesteld.

Verslag A.M.C. tot Indische militairen wegens plaatsgebrek morgen.

Honderd jaar Apostolisch Vicariaat Curaçao 1842 -- 1942.

Ons Apostolisch Vicariaat en de Pers

door

PATER
MAURUS H. HULSMAN O.P.
Oud-redacteur van de „Amigoe di Curaçao".

Wanneer onze huidige Apostolisch Vicarius Mgr. Petrus I. Verriet O.P. in zijn laatste Herderlijke Brief mocht schrijven, dat wat hier in de West op godsdienstig, en zedelijk, op charitatief en cultureel gebied tot stand gebracht is, voor een groot deel te danken is aan de grote missieliefde van de Nederlandse Katholieken", dan is die Missieliefde voor Curaçao voor een groot deel te danken geweest, aan wat de eerste Apostolisch Vicarius Mgr. Martinus J. Niewindt te schrijven wist in de Nederlandse Katholieke pers van die dagen.

In bijna alle jaargangen van „De Godsdienstvriend" en de „Cathoiyke Nederlandsche Stemmen" vinden we brieven van Mgr. Niewindt, om de hulp der Nederlandse katholieken voor zijn godsdienstig, zedelijk, charitatief en cultureel werk in de Missie van Curaçao.

Alleen in de Nederlandse katholieke pers kon en moest Mgr. Niewindt recht en steun zoeken.

In dit gebiedsdeel bestond — afgezien van de als paddestoelen uit de grond verrijzende en ook weer verdwijnende Spaanse en Papiamentse pamfletten — alleen de aan de Missie zeer vijandige „Curaçaosche Courant".

Heeft Mgr. Niewindt in zijn dagen gedacht aan de oprichting van een eigen katholiek orgaan?

Het bestaan nog van het dagbladzegel had zelfs iedere gedachte eraan uit zijn hoofd moeten bannen. Maar zo hij eraan gedacht heeft, was deze Bisschop toch ook nog reëel genoeg om in te zien, dat de tijden daarvoor nog niet rijp waren.

Beter kon de bevolking worden opgevoed door eenvoudige litteratuur. En hiervoor werd dan ook reeds in 1843 op Barber een eigen drukkerij opgericht. In de eerste jaren vernemen we nog niets van uitgeven; maar wanneer in 1848 Pastoor Putman den drukker van Herpen uit Nederland medebrengt, verschijnt in 1850 de „Eerste honderdtal leerzame verhalen voor kinderen".

Tot 1856 verschenen er van deze drukkerij 13 uitgaven, waaronder twee Nederlandse.

Verder zwijgt de geschiedenis over deze drukkerij.

In 1870 werd de Missie van Curaçao toevertrouwd aan de Nederlandse provincie der Dominicanen.

Van den eersten Dominicaansen Bisschop Mgr. Petrus A. H. J. Van Ewijk O.P., den derden Apostolisch Vicarius, weten we zeker, dat hij herhaaldelijk het gemis voelde van een eigen katholiek blad; en zodra Monseigneur in Pater Jordanus Onderwater O.P. een hoogst begaafd redacteur had, door kennis en belezenheid uitmuntend en van veelzijdige invloed in deze kolonie, verscheen op 21 December 1883 het programma van de „Amigoe di Curaçao" en op 5 Januari 1884 het eerste nummer van dit „Weekblad voor de Curaçaose eilanden".

Aanvankelijk verscheen het blad in twee talen, Nederlands en Papiaments; maar langzamerhand kwam het Papiaments in het gedrang, zodat meer en meer de behoefte gevoeld werd aan een echt volksblad in eigen volkstaal.

Zo verscheen op 19 Maart 1889 **„La Union"** als orgaan van de St. Jozef gezellen vereniging, om de twee weken, met als redacteur, de gezellenvader Pater Ludovicus Jansen O.P.

Bij zijn vertrek echter naar Nederland in 1897 moest de uitgave worden gestaakt.

Er was echter behoefte ontstaan naar een Katholiek blad. Er verschenen soms 20 bladen in een week en veel daarvan was vuil, slecht en zelfs gemeen.

Leken begonnen nu een volksblad. Op 2 Augustus 1899 **„La Luz".** Strijdlustig, maar niet bekwaam, kwamen de redacteurs al heel spoedig hun wapenen halen bij de Paters. Zo kregen deze de naam, zich achter de leken te verschuilen; men werd hun vijandig en bewerkte de drukkers van de „Amigoe", de Heren Bethencourt, het katholieke blad niet langer op hun drukkerij te drukken. „La Luz" had na tien moedige uitvallen op 4 October 1899 de strijd reeds moeten opgeven.

Toen opende Mgr. Ambrosius J. J. Van Baars O.P. op 1 April 1900 een eigen drukkerij en liet 1 Mei daaropvolgend een eigen katholiek volksblad **„La Cruz"** wekelijks verschijnen. De „Amigoe" kon nu ook gereggeld worden uitgegeven, gedrukt op de eigen drukkerij van het Vicariaat.

Sindsdien heeft het Apostolaat der Pers zich voortdurend ontwikkeld en uitgebreid. „La Cruz" ging er bij het volk in, en bezit nog steeds de grootste oplage van alle in Curaçao verschijnende bladen. Enkele jaren echter werd het blad hierin voorbijgestreefd door „La Union" het orgaan van de Curaçaose Rooms Katholieke Volksbond. Een toeneming van het lezerstal van de Union deed een verlies aan lezers boeken voor de „La Cruz". „Concurrentie" zou men van zakelijk standpunt zeggen; maar men kan ook zeggen „als Christus maar gepredikt wordt" hetzij dit dan geschiedt door „La Cruz", „La Union" of **„El Centro"**, wat in de laatste jaren als jongste Zus aan onze katholieke papiamentse pers werd toegevoegd.

Met het vele goede wat de Nederlanders hier gebracht hebben, kwam hier ook het minder goede sterke individualisme, dat iedere groep haar eigen lijfblad hebben wil.

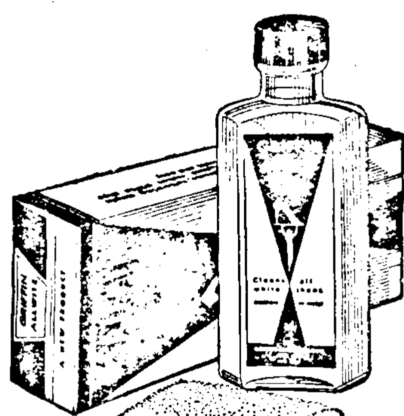
Of het verschijnen van meer papiamentse weekbladen van groter belang was dan één groot papiaments blad, zo nodig meermalen in de week, zal wel door de Apostolisch Vicarii, die de uitgave van deze bladen moesten goedkeuren, wel overwogen zijn.

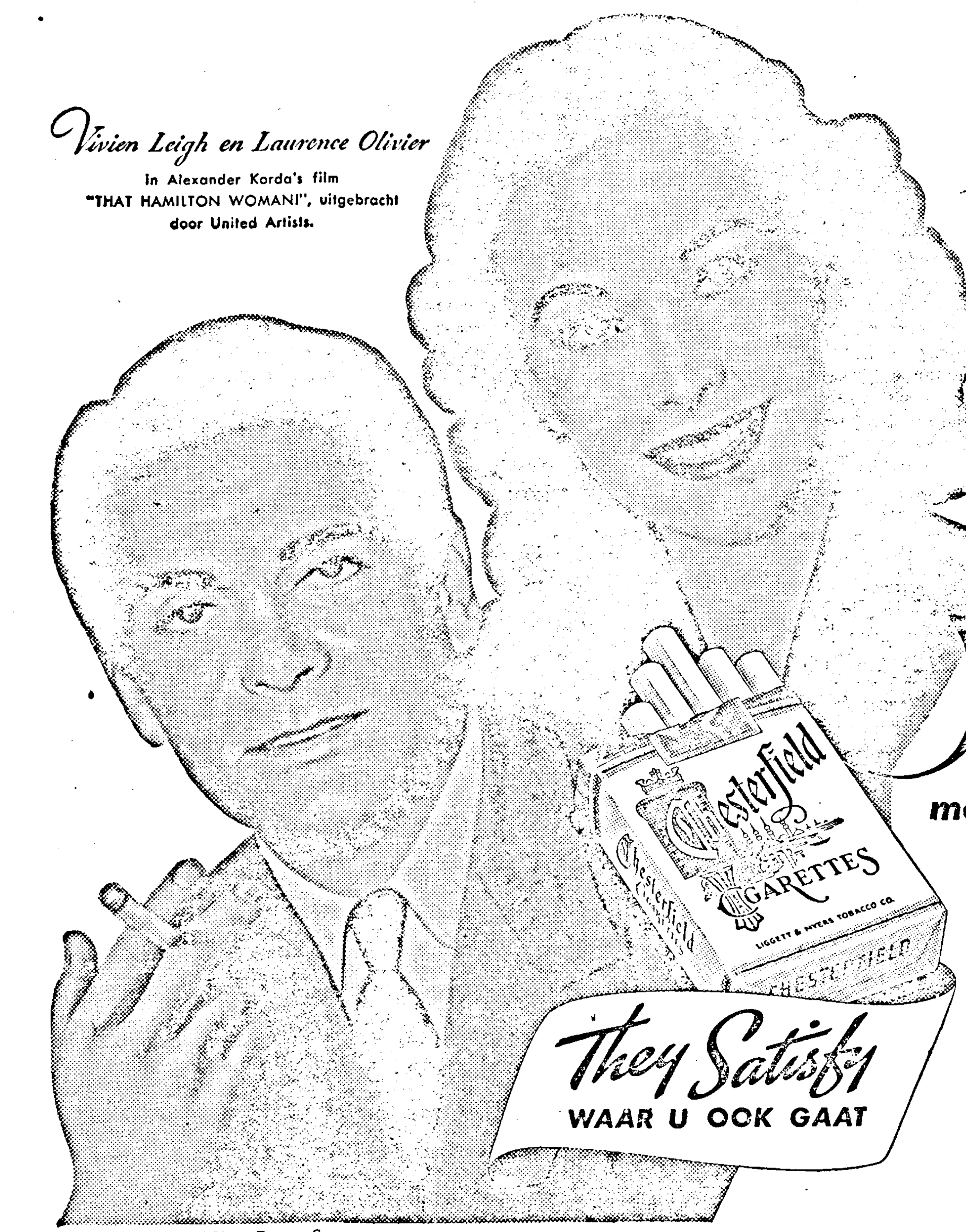
De „Amigoe" wist zich als enig katholiek Nederlands blad te handhaven, kon daardoor, na een uitbreiding van tweemaal per week in 1935, op 1 Maart 1941 als dagblad beginnen te verschijnen.

Voor deze laatste uitbreiding was de bestaande drukkerij op het St. Thomascollege veel te klein. Maar gaarne was de huidige Apostolisch Vicarius, die èn als redacteur van de „Union" èn als redacteur van de „Amigoe" grote verdiensten verworven had voor de Katholieke Pers, bereid daarvoor zware offers te brengen en een geheel nieuwe moderne drukkerij te bouwen in de Conscientiesteeg, de plaats waar ook de vroegere drukkerij van het Vicariaat gestaan had.

In 1912 was nog opgericht een kinderkrant, de „Witwiek" — „Ala Blanca", een twee-wekelijks blaadje met kinderlijke verhalen, versjes en plaatjes wat vooral onder de redactie van Pater P.A. Euwens O.P. een grote vlucht nam, en niet alleen door jong, maar ook door oud gaarne gelezen werd. Bij het overlijden van den redacteur ging ook jammer genoeg, dit blad ter ruste. Latere pogingen om het weer op te richten mislukten, vooral ook omdat de (Nederlandse) Engelbewaarder intussen op de scholen was ingeburgerd en vooral een nieuw blaadje **„Hou en Trouw"** grote verspreiding gevonden had.

Met tevredenheid en grote dankbaarheid mag de Katholieke Missie bij dit eeuwfeest neerzien op wat door de Apostolisch Vicarii van Curaçao gedaan werd in het belang van het Apostolaat der Pers.

Nederland.

BELANGRIJKE VERKLARINGEN VAN MR. STEENBERGHE.

Op een persconferentie in de Nederlandse Ambassade te Washington hebben Meester Maximiliaan P. L. Steenberghe en Doctor Gerard Hart, voorzitter en onder-voorzitter der Nederlandse Missie, waarover „Dagblad Amigoe di Curaçao" eergisteren op blz. 3 de nodige biezonderheden gaf, gesproken over na-oorlogse problemen van Nederland en Nederlands-Indië en over scheepvaartaangelegenheden.

Meester Steenberghe zeide, dat er grote moeilijkheden zouden komen ten aanzien van de reconstructie van Nederland door de uitplundering door de Duitsers. Hij voegde hieraan toe:

„Wij hopen een beter economisch stelsel te kunnen ontwikkelen dan dat van voor de oorlog. Hij stelde vast, dat het thans onmogelijk is de lijnen aan te geven, waarlangs de reconstructie zal gaan, doch het algemene schema dat moet worden uitgewerkt, is samenwerken met de andere bondgenoten. Het initiatief der Verenigde Staten — de leen- en pacht overeenkomst — is van het allergrootste belang geweest te dezen opzichte. Reeds voor de oorlog was een neiging merkbaar van meer economisch toezicht vanwege de Staat, welk toezicht zeker niet geacht kan worden in strijd te zijn met het beginsel der internationale vrije handel".

Wat de scheepvaart betreft, deelde de Heer Steenberghe mede, dat de Nederlandse Regering op het ogenblik onderhandelingen voert met de regering der Verenigde Staten over een regeling van overdracht van schepen, op dezelfde basis als de regeling met Groot Britannië.

Verder wordt met de Noordamerikaanse Regering besproken de quaestie van Nederlandse deserteurs en een nieuwe regeling is in voorbereiding, die verhinderen zal, dat Nederlandse schepelingen dienst nemen op Noordamerikaanse schepen zonder toestemming van de Nederlandse Regering.

Op het ogenblik zijn de Nederlandse bemanningen voldoende voor de Nederlandse schepen, doch „wij hebben te denken aan nieuwe schepen". De bezetting van Nederland en Nederlands-Indië maakt de toevoer van Nederlandse zeelieden uiterst moeilijk; ofschoon sommigen, die geslaagd zijn uit Nederland te ontsnappen, was het Meester Steenberghe's overtuiging, dat zeker de helft van hen, die gepoogd hebben te ontsnappen, dit met de dood bekocht hebben.

MINISTER JOOP VAN DEN BROEK OVER ZIJN FINANCIELE POLITIEK.

„Geen financieel offer zij ons te groot", aldus de Directeur van de Billiton-Maatschappij.

Ingenieur Joop van den Broek, benoemd Minister van Financiën, heeft aan een vertegenwoordiger van Aneta te New York verklaard: „Ik zie als mijn belangrijkste taak om in nauwe samenwerking met den Minister-President en de andere leden der Regering maatregelen te nemen, die nuttig zullen zijn tot het bereiken der overwinning en de bevrijding van Nederland. Om dit te bereiken, zij ons geen financieel offer te groot, doch er moet ook een zorgvuldig toezicht zijn, opdat Nederlands geld voor dit doel zo nuttig mogelijk besteed worde. Bovendien is het noodzakelijk om thans reeds maatregelen te nemen, teneinde den vijand te verhinderen om in komende tijden direct of indirect voordeel te trekken van transacties, die hij gedurende de bezetting heeft verricht.

HET BESPOTTEN VAN N.S.B.-SPORTSLIEDEN.

Een klacht, dat sport-gebeurtenissen in Nederland nu voor een groot deel worden bijgewoond om de gelegenheid te hebben Nederlandse sportmensen, die N.S.B.-er zijn, te honen, wordt geuit door G. J. van der Werft, president van de genazificeerde Nederlandse Athletiek Unie. En wel: in een ingezonden stuk in „De Telegraaf". De directe aanleiding hiertoe was het honen door het publiek van den athleet-N.S.B.-er Tinus Osendarp.

De (Duitse) Rijks-sportcommissaris voor Nederland valt Van der Werft bij met te schrijven, dat sport de mensen moet verenigen instede van gebruikt te worden voor het demonstreren van politieke verschillen. Uit een, op zichzelf niet zo belangrijk berichtje, als dit, ziet men weer eens duidelijk hoe uitmuntend de stemming in Nederland is.

OVERLEDEN.

Het overlijden in Nederland wordt gemeld van: dominee R. W. de Jong, een gereformeerd predikant (Santpoort, 74 j.); H. van der Leest, gas- en waterdirecteur (Kampen, 60 j.); Dominee A. H. van Drooge, emeritus predikant der doopsgezinden te Deventer (Warga, 69 j.); Mr. Dr. J. R. Boerlage, oud-advocaat (Santpoort, 83 j.); J. Voorhoeve, dukker en uitgever (Zwolle); H. Engelsman, oud-gezagvoerder K.P.M. (Haarlem, 84 j.); J. F. de Jong, oud-gezagvoerder K.P.M. (Hilversum, 70 j.); Doctor J. A. Carp, oud-directeur Carps garenfabrieken (Helmond, 71 j.); Professor H. ter Meulen, oud-hoogleraar te Delft (Den Haag, 70 j.); Meester E. L. Visser, advocaat (Den Haag, 39 j.); J. G. H. Zondag, notaris (Den Haag, 70 j.); G. H. van Drunen, oud-assistent resident (Den Haag, 67 j.); A. W. E. Gelderman, oud generaal-majoor der cavalerie (Den Haag, 70 j.); M. L. Pliester, oud-majoor der infanterie (Hoofdplaat, 80 j.); H. F. Schutter, graanhandelaar (Den Haag, 71 j.); J. P. A. Termaat, oud luitenant kolonel der mariniers (Den Haag, 83 j.); J. R. A. A. Schlitz, oud-postdirecteur te Zwolle (Zeist, 75 j.); Meester G. L. van Es, rechter te Rotterdam (51 j.); J. A. de Lussanet de la Sablonière, oud-ontvanger (Den Haag, 82 j.); B. van Erp Taalam Kip, oud-hoofdofficier administrateur K.N.M. (Den Haag, 57 j.).

Te Rio de Janeiro is overleden L. J. C. von Zeppelin — Obermueller, oud gezant van Nederland.

Te Hengelo: C. S. Sixma, baron van Heemstra, eertijds kamerheer en particulier secretaris van H.M. de Koningin. Bij de commando-overval op Dieppe is gesneuveld Meester Th. Insinger, die als kapitein diende bij een Canadees regiment.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Ma., 21 Sept.:
Telegram Afdeling: Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.
Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.
Dok Afdeling: Hr. Van Hasselt, tel. 468.

Verlooofd.
ANGEL R. VINCK
EN
IDA D MALDONADO.
Curaçao, 20/9'42.

DE HEER EN MEVROUW
H. P. Luidens-Kortijn
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter
Frietzy Jeanette.
4098 Willemstad, 18 Sept. '42.